

utbildaren



Här ställs det hellre om än in!

s 4-5

Tillsammans i framtidens nya normala

År 2020 omkullkastades stora delar av samhället och behovet av gröna, tillgängliga lösningar, även för infrastruktursektorns kompetensutveckling, blev tydligt. Det står nu klart att när förutsättningarna förändras måste även vi på Trafikverksskolan utvecklas i samma takt för att bibehålla hållbara utbildningslösningar som hjälper till att driva infrastruktursektorn framåt.

I detta huvudnummer kan du läsa mer om de smittskyddsåtgärder som vi på Trafikverksskolan vidtagit för kursdeltagares och medarbetares säkerhet.



Kontinuerlig dialog är nyckeln för att möta behovet.

Framöver kommer vårt fokus fortsatt ligga på att undvika smittspridning i samband med att vi genomför bransch- och verksamhetskritiska kurser fysiskt på plats. Vi har också en utmaning i att fortsätta prioritera kurser som behöver göras om från fysiska tillfällen till distans. Samt stötta utbildare och kursdeltagare i omställningen så att distanskursen möter samma förväntningar som ett fysiskt tillfälle.

Nyckeln till att möta behovet och de förändrade förutsättningarna, undvika brandkårsutryckningar och i stället skapa långsiktiga lösningar, är kontinuerlig dialog. Dialog med branschen, beställare, kursdeltagare och internt i Trafikverket. Med fokus på kunden och utbildning i centrum ska vi tillsammans med övriga aktörer i branschen fortsätta arbeta målmedvetet för en hållbar kompetensutveckling, nu och när vi landat i framtidens nya normala.

Tony Helm,
Resultatenhetschef
på Trafikverksskolan

Visste du att...

...under 2020 utökade Trafikverksskolan sina lärarledda distansutbildningar från 5 till 29 %.

Plugga järnväg på högskolenivå

Mellan den 15 mars och den 15 april kan du söka till LTH och Trafikverksskolans 3-åriga högskoleingenjörsutbildning, Byggt teknik - Järnvägsteknik. Du ansöker via antagning.se.



Raka spåret in i en fra

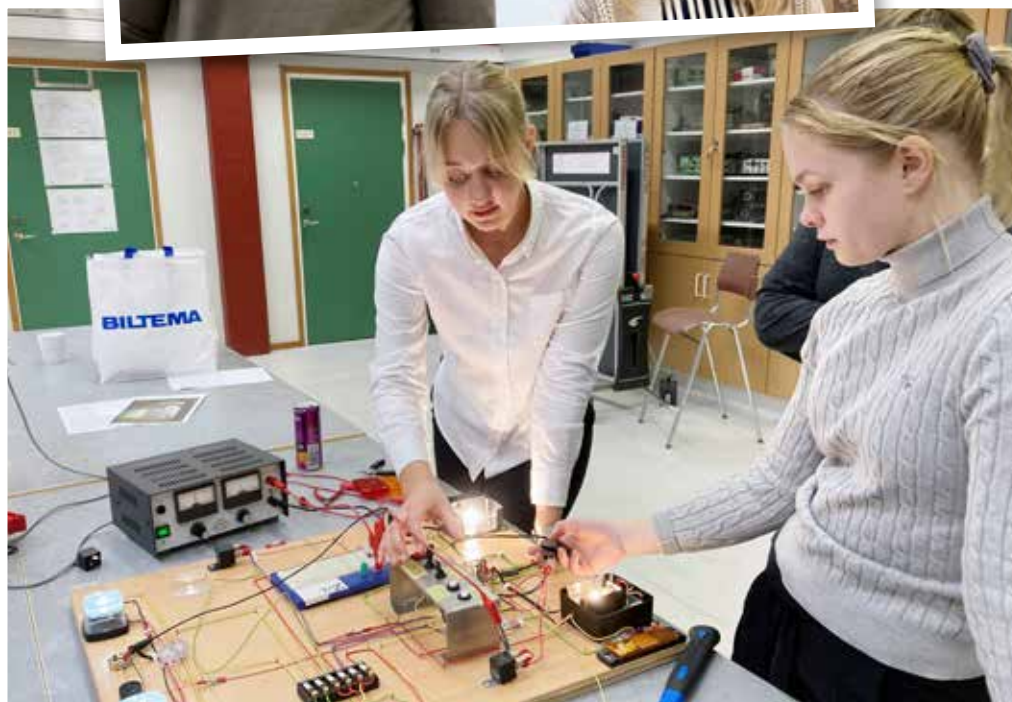
För dig som gått ut teknisk linje på gymnasiet, vill arbeta med hållbarhet, värna om miljön, plugga en kortare utbildning eller söker en bransch där det finns gott om jobb, kan gymnasieingenjörutbildningen (T4) på Ängelholms gymnasieskola vara ett spännande val för fortsatta studier. Utbildningen är nationell och tar emot studerande från hela landet.

T4an är ett fjärde tekniskt gymnasieår och i Ängelholm har man, i ett samarbete med Trafikverksskolan, valt att inrikta sig mot järnväg. Under studietiden får de studerande en bra grundförståelse för järnvägens alla tekniska utmaningar och god övning i CAD – programmet Microstation och BIM-kon-



Mathilda Sebelius och Oliwer Stjerna

FOTO: TRAFIKVERKSSKOLAN



Miranda Gustavsson och My Larssons "bil" fungerar.

Barns tankar om...
...vad de gör
under resan:

Ritar.
Signe, 5 år

Undrar vad som
finns i huset som
jag åker till.

Carl, 5 år

Dricker mjölk.
Ella, 4 år

Äter mat.
Vilma, 7 år

mtidsbransch

ceptet. Flera av de som läst T4:an arbetar i dag med projektering av järnväg hos olika konsultföretag.

Till skillnad från de första tre gymnasieåren är det här en mer praktisk utbildning. De studerande läser en dag i veckan på Trafikverksskolan och då med tyngden på ren järnvägsteknik inom bana, el, signal och tele. Öv-

rig tid är de på gymnasieskolan och har där olika typer av projektarbeten som på ett verklighetstroget sätt ökar förståelsen för helheten.

Mathilda Sebelius och Oliwer Stjerna berättar om ett av projekten.

– Vi fick i uppdrag att bygga en ny järnväg i en miljö där det fanns både jordbruk och ett naturskyddsområde. Det blev ett rollspel där vi startade med att göra en utredning av marken och fick förhandla med "ägarna" så att vi fick ett kontrakt. När väl alla dokument var på plats kunde vi börja rita upp själva järnvägen i CAD, sen skulle allt material och arbete till järnvägen beställas och slutligen byggas upp i miniformat med Märklintågbanan. För att förstå elen som är grunden för signal- och kontaktledningsarbete har de

”

Vi jobbade igenom hela processen, från idé till ett rullande tåg. En riktigt bra övning.”

MATHILDA SEBELIUS

studerande praktisk ellära på schemat. Teorin varvas med praktiska uppgifter och en uppgift är att bygga en "bil" med bland annat fungerande hel-/halvljus, bromsljus, tuta och blinker.

Utbildningen har också stort fokus på CAD och varje vecka CAD:ar de studerande flera timmar på olika uppdrag.

– Sedan starten har vi haft en engagerad bransch med på tåget och utbildningen har

förnyats och anpassats allt eftersom. Nu när det är dags för 10 veckors praktik har det, trots rådande pandemi, löst sig för alla, säger Johan Norström som är lärare och projektansvarig för T4:an.

Du ansöker till gymnasieingenjörutbildningen mellan den 25 april och den 15 maj på www.skanegy.se.



Johan Norström

Nya ansikten på Trafikverksskolan

Tobias Fahlén är ny chef för avdelningen Nationella program. Tobias kommer närmast från en roll som rektor för en kommunal grundskola i Ängelholm men har också arbetat länge inom militären.



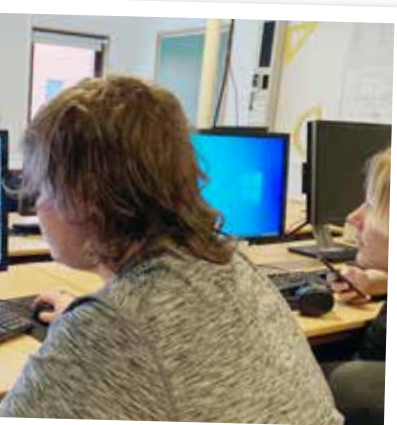
Tobias

Sanna Otteborn är ny utbildare inom trafikledning och har tidigare arbetat som tågklarare/trafikledare på Trafikverket i Göteborg.



Sanna

Välkomna till Trafikverksskolan!



Måns Pamp arbetar på klassens gemensamma övning – projektering av en station som utformats ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Säkra din framtid – satsa på ett yrke inom järnväg!

Järnvägen behöver många nya medarbetare för att kunna bygga och underhålla Sveriges järnvägsnät. Vill du ha ett spännande yrke och vara med och bidra till samhällsutvecklingen? Då ska du satsa på en bransch med stor framtidspotential – järnvägen!

Nu är ansökan öppen till höstens yrkes- högskoleutbildningar inom kontaktlednings-, ban- och signalteknik hos

Trafikverksskolan. Alla tre utbildningar är ettåriga och ger mycket goda möjligheter till jobb direkt efter godkänd examen. Ansökan är öppen till och med den 31 maj och utbildningarna startar den 23 augusti i Ängelholm. Läs mer om utbildningarna och ansök på trafikverksskolan.se.

Är du nyfiken på vad utbildningen innehåller, utbildningsmiljön och höra vad tidigare studenter tycker och tänker



Praktisk övning under Yh-utbildningen. FOTO: HUGO KULAS

om en framtid på järnvägen? att se några korta filmer Scanna/fota QR-koden för om utbildningarna.



Trafikverksskolan ställer hellre om än in!

Även under pågående pandemi har Trafikverksskolan uppdraget att säkerställa kompetens inom infrastruktursektorn och på så sätt upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. Därför ställer man hellre om i stället för att ställa in. För att kunna utföra uppdraget har många olika åtgärder vidtagits med allt från skyddsutrustning och nytänkande informationsbudskap till fler kurser på distans.

Som en del av Trafikverket kan vi inte stänga ner, även om vi såklart har tvingats reducera deltagarplatser och ibland även ställt in kurser. Men fokus har legat på att ställa om i takt med att förutsättningarna förändrats på flera olika kreativa vis. När exempelvis våra lokförarstudenter, som undervisats på distans, var tvungna att göra prov fysiskt på plats tänkte utbildarna ett steg längre och dukade upp tentan utomhus i vårsolen, säger Tony Helm, resultatenhetschef på Trafikverksskolan.

Trafikverket har klassificerat fler än 300 kurser som verksamhetskritiska för Trafikverket och branschen. Det vill säga kurser som är så pass viktiga att de fortsatt måste genomföras för att säkerställa Trafikverkets och externa väg- och järnvägsaktörers kompetens och behörigheter, så att Sverige kan rulla vidare. Många kurser innehåller krav på praktiska moment, vilket innebär att deltagaren behöver vara fysiskt på plats på kursorten. Men över 100 kurser har också gjorts om till distansundervisning och fler är på gång.

– Arbetet med att göra om lärarledda kurser från fysiska till distans är långt ifrån klart och en fortsatt utmaning under 2021. Vissa kurser, såsom repetitionsutbildningar för trafiksäkerhet på järnväg, kräver exempelvis ett centralt beslut från Trafikverket för att vi ska få lov att genomföra dem på distans som vi nu gör. Men så här i backspegeln kan vi inte annat än att vara stolta över medarbetarnas insats som gjort att hela 37% av våra lärarledda tillfällen genomförts på distans under 2020. Detta att jämföra med 6%

under 2019. Det bådar gott för vårt fortsatta omställningsarbete, säger Jenny Ståhl, chef för uppdragsutbildningar på Trafikverksskolan.

För kurser som kräver fysisk närvaro har Trafikverksskolan vidtagit ett antal skyddsåtgärder. Bland annat tillhandahålls handsprit, ytdesinfektionsmedel, handskar och munskydd i lokalerna, både i Ängelholm och på andra kursorter. Även plexiglas har monterats upp mellan sittplatser i de klassrum där det är svårt att hålla avstånd. Dessutom finns både saklig och ibland lite underfundig information om hygienrutiner för minskad smittspridning såväl digitalt som i tryck. Allt för att kursdeltagare och de som genomför utbildningarna på plats ska vara och känna sig säkra.



”

När våra lokförarstudenter skulle göra fysiskt prov på plats dukades tentan upp utomhus i vårsolen.”

TONY HELM

Titta noga. Här finns plexiglas eftersom det är svårt att hålla avstånd i simulatorn. FOTO: TRAFIKVERKSSKOLAN

HÅLL EN
SPÅRVIDDS
AVSTÅND



*Många går på kurs
hemifrån i dessa tider.*

FOTO: TRAFIKVERKSSKOLAN

Du har väl inte missat Järnvägspodden?

Du hittar den där poddar finns.



Ljuset i mörkret är ingen slump

Har du funderat över hur det kommer sig att gatan, vägen eller kanske parken är belyst som den är?

Att analysera, planera och montera rätt belysning på rätt plats är ofta en utmaning där funktion, ekonomi, gestaltning och miljöaspekter ska vägas samman.

Belysningen på våra gator är framför allt till för att trafikanter ska kunna vistas där säkert i mörkret. En bra ljusplanering bidrar också till en förbättrad trygghetsupplevelse och kan vägleda bilföraren så att hen bättre kan planera sin körning. För gående och cyklister hjälper belysningen att se vägen men lyser också upp runt omkring. Planering av belysning i Trafikverkets anläggningar styrs av kraven i VGU (Vägar och Gators Utformning), vars belysningskapitel baserar sig på en EU-standard. De flesta kommuner använder också VGU som stöd i sitt arbete och är därför ett viktigt dokument för de som utformar belysning i offentliga utomhusmiljöer.

Anna Waernborg på Light Bureau, är en av Sveriges främsta belysningsspecialister och utbildare på Trafikverksskolans kurs "VGU – väg och gators belysning". Som utbildad landskapsar-

”

Jag brinner för belysning och det känns jättebra att få dela med mig av mina kunskaper till deltagarna"

ANNA WAERNBORG

kitekt upplevde Anna att utbildningen handlade om utformning av miljö i dagsljus. Det väckte nyfikenheten på belysning som gestaltungsmedel och hur ljuset påverkar upplevelsen i offentliga utomhusmiljöer under den mörka årstiden.

– Under kursen tar vi även upp vad man behöver tänka på utöver det som står i VGU, vi ger kursdeltagarna mer "kött på benen" så att säga. VGU har sitt huvudsakliga fokus på tra-

fiksäkerhet, men en bra belysningsplanering tar ju också hänsyn till helhetsupplevelsen, trygghetsfrågor, materialets hållbarhet, att utrustningen passar in och är enkel att montera och förstås miljö- och ekonomifrågor. I kursen ingår en uppskattad kvällstur då vi tillsammans går ut efter skymningen och tittar på olika ljusmiljöer. Vi diskuterar, utbyter erfarenheter och åsikter om platserna och deras belysningslösningar. Det här är ett värdefullt tillfälle för alla medverkande att samla erfarenhet kring vad som fungerar bra och dåligt i praktiken. Jag brinner för belysning och det känns jättebra att jag får dela med mig av mina kunskaper till deltagarna, säger utbildare Anna



Anna Waernborg

Waernborg.

Under pandemin har kursen genomförts på distans och med en hemuppgift som ersatt den gemensamma kvällen.

RUNT PÅ SKOLAN

- Bangården

Trafikverksskolans bangård sträcker sig över stora delar av det totala övningsområdet, på cirka 31 hektar. Här slingrar sig spår från norr till söder. På den södra delen används spåren främst för kurser inom banteknik medan bangården norrut främst nyttjas i elundervisningen.

Från Ängelholms station, som ligger längs Västkustbanan, kan man växla in på Trafikverksskolans bangård som är en unik övningsanläggning. Anläggningen hanteras som skarp vilket bland annat innebär att utbildarna alltid begär A-skydd när deltagare ska genomföra prak-

tiska moment ute i spåret på området.

Förutom en uppsjö av uppräddade sliperstyper och befästningsvarianter, finns olika typer av växlar runt om på bangården, manuella klotväxlar såväl som automatisk elväxel. Utanför de gamla



lokstallarna finns den flitigt använda vändskivan, som gör det möjligt att i princip vända

ett lok som på en tjugofemring i 360 grader. På bangården finns även tågvarme-



Bli vår nya kollega!

På trafikverket.se hittar du lediga tjänster. Håll utkik efter ditt nya jobb hos oss!

Visste du att...

...Trafikverksskolan finns på Facebook, Instagram och YouTube. Följ oss gärna.



Belysning i mörker. FOTO: CHRISTIAN BADENFELT/MOSTPHOTOS



Utbildning i en av växlarna på bangården. FOTO: TRAFIKVERKSSKOLAN

aktiva vägskydd och växelvärme kopplade till spåren på bangården.

Tillsammans syr ovan nämnda delar ihop bangården till en komplett helhet som säkerligen har bidragit till att sätta Trafikverksskolan och Ängelholm på kartan. På Trafikverksskolan pågår ett konstant arbete med att uppgradera bangården så att det gamla kan samsas med det nya och där framtidens samhällsbyggare fortsätter att utvecklas under en lång tid framöver.

RUNT PÅ SKOLAN

I nästa nummer:
- Växeldrivet Easy Switch

poster som används för att värma upp vagnar som står fränkopplade sina lok samt

Repetitionsutbildningar inom Trafiksäkerhet – nu även på distans

Med anledning av covid-19 och branschens behov av fortsatt utbildning har Trafikverket beslutat att möjliggöra repetitionsutbildning på distans.

Därför kan den årliga repetitionsutbildningen för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner på järnväg, som genomförs mellan 1 januari och 31 maj, genomföras som distansutbildning. Nedan förutsättningar måste dock uppfyllas:

- Rätt person deltar under hela utbildningstiden
- Rätt person genomför prov med godkänt resultat
- Möjlighet till diskussion ska finnas

Precis som vid all utbildning är det den godkända utbildaren som ansvarar för att förutsättningarna uppfylls. På trafikverksskolan.se kan du läsa mer om dessa utbildningar och vilka tillfällen som ges på distans.

Observera att distansutbildning endast gäller repetitionskurser, inte grundutbildningar. De sistnämnda måste fortsatt genomföras fysiskt på plats.



Fusk, nästan bara fusk. Men kul.



Det lilla falska tåget år 2006.
FOTO: LARS OLOV KARLSSON

Till staden Matsuyama på den väst-Japanska ön Shikoku gick det en gång en lokal järnväg. Redan 1888 rullade små, korta tåg på den smalspåriga banan. Iyo Railway, som den hette, blev berömd i hela Japan 1906-1907 då den förekom i ett par uppskattade noveller.

Banan lades om till elektrisk drift med spårvagnar 1931 och ingår idag i staden Matsuyamas omfattande nät med stads-

spårväg och förortsbanor. Ångloken och de små personvagnarna skrotades.

Men, man saknade sina små ångloksdragna gamla tåg. 2001 byggde man istället ett par kopior av lok och vagnar från 1888 som numera går i ett turisttåg genom staden. Men istället för ånga som drivkraft har man en gömd dieselmotor i loket, som ser ut som ett äkta ånglok. Loket har såväl rökgenerator som ljudanläggning med tuff-tuff. För att kunna

lägga om växlarna på spårvägsnätet har en av vagnarna en strömvagn på taket. Allt är mycket välgjort, men känner man till ett ånglokskonstruktion det minsta, avslöjas fusk!

Men, varför inte? Allmänheten älskar det falska lilla tåget och det gör sina turer flera gånger om dagen, året om.

LARS OLOV KARLSSON

